

- A gyermekek bevonása az irányított tevékenység előkészítésében.
- A gyermekek igény szerinti bekapcsolódásának segítése a közös tevékenységekben, figyelembe véve a motiváltságukat.
- Azonnali visszacsatolással az egyéni erősségek megerősítése.
- A módszertani segédanyagunkban (Pl: Kiegészítő segédlet a komplex fejlesztési tervekhez 5.) összegyűjtött irányított játékokból válogatás, alkalmazása a gyermekek fejlesztése érdekében.

Alkalmazott irányított játékok fajtái:

- *Anyanyelvi játékok* (a helyes beszéd, légzés, hangképzés, hangfelismerés, szókincsbővítés, auditív emlékezet, figyelem fejlesztése)
- *Dramatikus elemeket tartalmazó játékok* (az érzelmek, érzések, szóbeli, metakommunikációs kifejező képességének fejlesztése)
- *Mozgásfejlesztő szabályjátékok* (a szabály feladattudat, állóképesség, ügyesség, gyorsaság, megfigyelőképesség, logikus gondolkodás, kudarcűrés, téri tájékozódás, közösségi, szociális érzékenység, együttműködés fejlesztése)
- *Értelmi képességeket fejlesztő játékok* (ismeretek nyújtása, fogalmak alakítása, rendszerezése, figyelem, gondolkodás, matematikai tartalmú tapasztalatok gyakoroltatása)

NEMZETISÉGI NYELV (NÉMET, SZERB NEMZETISÉGI NYELV)

Cél: A német, ill. a szerb nyelv megismertetése, megszerettetése, kisebbség kultúrájának megismertetése, hagyományok ápolása.

Óvodánk nemzetiségi programja:

- Községünkben német és szerb nemzetiségű lakosok is vannak és beszélnek a nyelvet, de már az óvodába jövő gyermekek nem hozzák magukkal a nyelvtudást.
- Mivel óvodáskorú gyermekeink számára az óvoda az első élettér, ahol a német, illetve szerb nyelvvel találkozik, ezért az alapokat nekünk kell lerakni.
- A gyermekekhez közelálló témák, a mindennapi életben előforduló beszédhelyzetek és játéksituációk feldolgozásával biztosítjuk a nyelvvel való ismerkedést.
- A nemzetiségi óvodai nevelés-oktatás megszervezését kérelem kitöltésével a szülők igényelhetik.
- Intézményünk nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű óvoda.
- Óvodánk mind két nyelv, a nemzetiség nyelve és a magyar nyelv fejlesztését szolgálja. Az óvodai élet, tevékenységi formáiban a két nyelv használata érvényesül, a hangsúly a nemzetiségi nyelv fejlesztésén van.

- Intézményünk a nemzetiségi nyelvek oktatását három csoportban szervezi. Csoportonként a gyerekek heti 5 órában (napi 1 órában) részesülnek a nemzetiségi nyelvoktatásban. Ezen kívül a nemzetiségi óvodapedagógusok a nemzetiségükhöz tartozó hagyományörzést, néphagyományokat és saját ünnepeiket is megismertetik a gyermekekkel.
- Fontos és kiemelt szerepet kap a nemzetiségi nevelés terén óvodánkban a nemzetiségi néptáncok megismertetése, megszerettetése és oktatása.
- Nemzetiségi gyermektáncokkal óvodásaink minden évben több alkalommal részt vesznek különböző rendezvényeken.
- Gyermekeink táncos fellépéseinek alkalmával az adott nemzetiségre jellemző öltözetben jelennek meg.

A nemzetiségi nyelvi nevelés játékos oktatását már az iskolát megelőző korban meg lehet kezdeni, mert az óvodás kort a nyelvi jelenségek iránti legnagyobb érzékenység jellemzi.

Ezen életkor pedagógiai és lélektani jellemzői közé tartozik még a spontán beszédre való hajlam, a gátlás nélküli utánzás, a játékos alapon való tanulás lehetősége. Az óvodai nyelvi nevelés a nevelővel szemben is támaszt követelményeket. A nemzetiségi nyelvi neveléshez is kell egy sajátos magatartás, kezdeményező készség, állandó adatgyűjtés, tervezés.

Feltételez vállalkozói kedvet, bátorságot és jó nyelvtudást.

Eddigi tapasztalataink alapján a nemzetiségi nyelv pozitív hatása mérhető, továbbá az is, hogy a gyermekek érzelmi, szociális és értelmi fejlődésében oly fontos anyanyelv szerepét nem csökkenti.

A korai nemzetiségi nyelvi nevelés a gyermekek számára nem jelent túlzott követelményt, hanem esélyt rejt magában egy újabb terület birtoklására.

Ha az óvodapedagógus ismeri a tájnyelvet, a nyelvoktatásban a tájnyelv is használható.

Céljaink:

- Az óvodai keretek között a gyermekek játékosan, az alaptervékenységbe ágyazottan szeretnénk az anyanyelv mellett a német és szerb nyelvvel megismertetni és a nyelvet megszerettetni.
- Nyelvi élmények nyújtásával a kommunikációs, metakommunikációs készségek fejlesztése, a társas kapcsolatok alakítása, a gyermekek magatartásának formálása.
- A nyelvi tapasztalatok segítsék az anyanyelvi struktúrák tudatosulását, a nyelvhasználati módok fejlődését.

Legfőbb célunk nem az, hogy az óvodás gyermeket az óvodai évek alatt megtanítsuk a nemzetiség nyelvén beszélni, hanem célunk elsősorban a személyiségfejlesztés.

A tervezett anyag elemei témákhoz kötötten:

- versek, dalok, mondókák, kiszámolók,

- mozgásos játékok eredeti kísérő szöveggel,
- szabályjátékok,
- nyelvi játékok mozgásos adaptációja,
- szerepjátékok,
- versenyjátékok.

A kiválasztott anyagrendszert mennyiségi és minőségi lépcsőkre, majd kisebb egységekre, a foglalkozási tervek szintjére bontja az óvodapedagógus az életkornak megfelelően.

Feladataink:

- Meghatározott, a korcsoportnak megfelelő napirenden belül rugalmas szervezeti keretben differenciált módszerek, eszközök alkalmazása.
- Gyakorló játékokban: a cselekvéshez, tárgyakhoz kötött mondanivaló állandó ismétlése, gyakorlása.
- A nyelvet oktató óvodapedagógus biztosítsa az egyéni fejlődés ütemének megfelelő lehetőségeket a gyermekei tevékenysége folyamán.
- Konstruktív játékokban: különböző játékelemek összeillesztésével, kombinálásával sajátítsák el a párhuzamosan bevezetett németül folytatott”játékot”.
- A gyermekek önkéntelen figyelmének felkeltése az idegen nyelven folytatott játékok iránt, a figyelem megtartása.
- Szerepjátékokban: a szerepek készítsék a gyermekeket a szerepek reprodukálására is.
- A gyermekek emocionális befolyásolása a német és szerb nyelv iránt.
- Szabályjátékokban: a mozgásosak kapjanak nagyobb teret.
- A gyermekek érdeklődésének felkeltése, a fenntartása, új ismeretanyagok rögzítése, cselekvés, manipulációs formában.
- Rajzolás, mint sajátos képi látásmód kapjon hangsúlyt, és mint cselekedtetési forma fontos szerepet töltsön be.
- A korosztályra jellemző képszerű, széles skálán történő szemléltetés.
- Szabadtéri játékokban: közvetlen megfigyelések biztosítsák a tapasztalatszerzést különböző témákhoz kapcsolódva.
- Tárgyak szemléltetése, cselekvések, cselekedtetések különféle szituációkkal.

Mit várunk a programtól?

- az érzelmi és nyelvi elemek egységének megteremtését,
- a nyelvi foglalkozásokon a gyermekek legyenek képesek az együttműködésre óvónő és gyermekkel egyaránt,

- a nemzetiségi nyelvi tevékenység természetes módon illeszkedjen a nevelés folyamatába úgy, hogy egyéb személyiségfejlesztő területek hátrányba ne kerüljenek,
- a gyermekek kommunikációs, metakommunikációs képességének fejlődését,
- az értelmi képességek fejlődését a nemzetiségi nyelven végzett játékos módszerek hatásaként.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- Ismerje meg a helyi német (sváb), szerb szokásokat, hagyományokat.
- Alakuljon ki érzelmi viszony a kisebbség kultúrája és nyelve iránt.
- Életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezzen olyan szókinccsel, mellyel ismereteit közölni tudja a kisebbség nyelvén.
- Nemzetiségi irodalmi anyagból tudjon kis meséket, verseket, bábjeleneteket, dalokat, mondókákat és népi játékokat.
- Tudjon nemzetiségi gyermektáncokat csoporttársaival előadni.

NÉMET NEMZETISÉGI NYELVŰ NEVELÉSI-OKTATÁSI PROGRAM

BEVEZETŐ

A magyarországi németek rövid történeti bemutatása:

A svábok (Donauschwaben) többek között a mai Magyarország területén élő német nyelvű népcsoport elnevezése. A magyarországi svábok alkotják a magyarországi németek (Ungarndeutsche) zömét, mely ma Magyarország legnagyobb nemzetisége. A dunai svábok jelentős része asszimilálódott és beolvadt a magyar társadalomba, egy részük azonban máig megőrizte anyanyelvét és kultúráját.

A hazai németység Németország középső és déli területéről, többségük Bajorországból, Schwaben és Württemberg tartományokból érkezett Magyarországra. Különböző szakaszokban és népmozgalmi hullámokban települtek be, így arculatuk kialakulásában is különböző tényezők, illetve körülmények játszottak meghatározó szerepet.

A betelepítés három szakaszban történt. A svábok túlnyomó többsége a 17-18. században, a török hatalom letörését követő telepítések során lelt új hazát Magyarországon, hogy a török hódoltság és háborúk idején elpusztult magyar lakosságot pótolják.

1689-1740 között német parasztok a Dunántúl megyéibe és az Alföldre érkeztek.

A betelepítések második szakasza Mária Terézia korára esik. A sorsukkal elégedetlen paraszti tömegek (Elzász-Lotharingiából, Badenből, Luxemburgból és a pfalzi tartományból) a déli

határvidéken állapodtak meg. Ekkor érkeztek Szigetcsépre is a betelepítettek. Római katolikus templomukat Mária Terézia 1756-ban számukra építtette.

A harmadik szakaszt II. József 1782. évi pátense vezette be. Ennek nyomán főleg Pfalzból, a Saar-vidékről, Frankfurt és Mainz körzetéből, Hessenből és Württembergből jöttek telepesek.

1910-ben a 19 milliós Magyarországnak mintegy 10 %-a volt német nemzetiségű. Ezen belül több mint egymillió paraszt, csaknem negyedmillió kézműves, ipari munkás és bányász és nagyjából 7 ezer német értelmiségi élt Magyarországon.

A német nemzetiségi nyelvet beszélők száma fokozatosan csökken. Hagyományait és népszokásait a létszámuktól függetlenül igyekeznek megtartani. A betelepítések során különböző nyelvjárások alakultak ki, attól függően, hogy honnan érkeztek a bevándorlók. Szigetcsépen és környékén bajor nyelvjárásban beszéltek és beszélik a sváb nyelvet. Sváb bálok, néptánc-fesztiválok, színes népviselet, fúvós- és sramlizene jellemzi a mai napig a német nemzetiségek hagyományörzését.

Fontos, hogy a többnemzetiségű országunkban a német nemzetiség kulturális és nyelvi értékei megmaradjanak. Fontos a legkisebb gyermekeknek is a nemzetiség szokásait, kultúráját és nyelvét megmutatni.

ÓVODÁNK SAJÁTOSSÁGAI:

Óvodánk nemzetiségi programmal is működik. A német nyelvoktatásban a nyelvtanulás és a hagyományápolás is feladatunk. A hagyományápolás a gyermekek német nemzetiségi közösséghez való tartozását erősíti, identitástudatukat alakítja.

Óvodánkban német nemzetiségi óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel.

Célunk:

- a német nyelv és nemzetiségi kultúra megismertetése, megszerettetése, hagyományok ápolása.

Feladatok:

- A helyi német nemzetiségi hagyományok, népszokások ápolása, erősítése (keresztény vallási ünnepek: húsvét, pünkösd, karácsony,) munkához kapcsolódó tevékenységek (aratás, szüret, tollfosztás), a mindennapi élet szokásaihoz kapcsolódó ünnepek: farsang, májusfaállítás, esküvő).
- A néphagyományok magyar nyelvű foglalkozásokra épülve, de a már említett speciális feladatokkal kiegészülve jelennek meg.
- A tartalmi részek a tárgyi megjelenítésben, dekorációk megvalósításában is láthatóvá válnak.

- A tevékenységek az ének-zenei, irodalmi, ábrázolási és mozgásos, valamint a környezet, matematika, anyanyelv megismerésére irányuló kezdeményezésekben valósulnak meg.

A NÉMET NEMZETISÉGI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA ÓVODÁNKBAN

Szigetcsép többnemzetiségű község, emiatt fontos számunkra nemzetiségi programunk kidolgozása. Pedagógiai koncepciónk, hogy a játékból kiindulva fejlesszük gyermekeinket. A legtöbb óvodáskorú gyermek számára óvodánk az első élettér, ahol a német nyelvvel találkozhatnak. Szükség van olyan programra, amely tartalmazza azokat a témákat, amelyek a gyermekek mindennapjaiban is megjelennek (beszédhelyzetek, játéksituációk) és elősegítik a német nyelvvel való ismerkedést, tudást melynek *módszerei*:

- Az új szavak és mondatstruktúrák a hallás és látás sokoldalú érzékeltetését igénylik.
- Az új szavak tanítását mindig a régebben elsajátított ismeretekhez kell kötni.
- Az után mondás során próbálják meg elsajátítani a gyermekek a helyes kiejtést és akcentust.

A szép beszéd feltételei:

- A helyes hangszín, hangképzés, hangtempó, hangerő és hangmagasság.
- A gyermekeknek példát kell mutatni a tiszta kiejtésre, helyes hangsúlyra és kifejező beszédstílusra.

Mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeink:

- játék és tanulás
- társas és közösségi tevékenységek
- munkatevékenységek, gondozás
- szabadidős tevékenységek.

Játék, tanulás, társas tevékenységek:

A játék a gyermekek közötti kölcsönös érintkezésben a leginkább beszéltető tevékenységi forma. Nyelvi szempontból legmegfelelőbbek a szerepjátékok, dramatikus- és bábjátékok. Jó fejlesztési lehetőségek kötetlen játékidőben is rendelkezésünkre állnak.

Munkatevékenységek, gondozás:

A gyermekek részére biztosítottak a tevékenységbe ágyazható visszatérő német nyelvi kommunikációs helyzetek (önkiszolgálás, naposi teendők, környezet tisztántartása, védelme).

A gondozás folyamata az ismeretek gyakorlása szempontjából sok lehetőséget ad a nevelésre. Ez az alkalom is felhasználható új fogalmak kialakítására, beszédképesség fejlesztésére. Célunk a mindennapi tevékenység során, hogy a gyermekek minél több helyzetben, minél gyakrabban hallhassák, használhassák a német beszédet, váljon szerves részévé a gyermekek mindennapjainak.

Szabadidős tevékenységek:

Fejlesztőjátékok tervezésével kiemelten használunk nyelvi készségeket fejlesztő játékokat (hangképzés, hangbővítés).

Célunk, hogy a gyermekek ismerjenek meg olyan játékokat, amelyek a kisebbség hagyományaira épülnek.

Várható fejlődési mutatók:

- a gyermekek ismerjenek meg olyan játékokat, melyek a német szokásokból erednek
- tudjanak tájékozódni a többnemzetiségű környezetben és kommunikációs helyzetekben.

A H.Ó.P. által meghatározott kezdeményezett komplex foglalkozásaink:

- Környezeti tevékenységek megismerése (német-magyar)
 - anyanyelvi nevelés,
 - matematikai nevelés,
 - természet- társadalom-ember összefüggéseinek megismertetése
- Művészeti tevékenységek (német-magyar)
 - ének-zeneinevelés, néptánc,
 - torna,
 - irodalmi nevelés,
 - rajzolás, festés, mintázás.
- Mozgásos tevékenységek (német-magyar)
 - testi nevelés

Anyanyelvi nevelés:

Magába foglalja a nyelvi játékok tervezését, kommunikációs készségfejlesztést, szókincsbővítést, helyes kiejtés gyakorlását. A beszédértés és beszédhallás képességét nyelvi játékokkal erősítjük.

Matematikai nevelés:

A környezet megismerése során matematikai ismereteket is szereztetünk, ismereteket nyújtunk a gyermekcsoport nyelvi fejlettségi szintjétől függően.

Természet- társadalom-ember:

Célunk a német nemzetiség megismerése. Ezen belül a gyermekek életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezzenek olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket a kisebbség nyelvén közvetíteni tudja. Ismerjék meg a helyi német szokások és hagyományok értékeit.

Ének-zeneinevelés, néptánc:

Ez a terület talán a legkedveltebb a gyerekek számára, egyben külön jelentősége van az ismeretátadásban, a kommunikációs készségek kialakulásában. Az esztétikus előadásmód mellett a gyerekek élvezik a mozgásos, zenei és nyelvi alapokon fekvő népdalokat, népzenei, népi gyermekjátékokat. Kellőképpen motiválttá és befogadóvá válnak azok a gyerekek is, akik kevésbé, vagy egyáltalán nem beszélik a német nyelvet. A zenei nevelésnél az ének, a ritmus és a hallásfejlesztésen kívül a kisebbség nyelvén ölbeli játékokat, mondókákat, énekes játékokat, kiolvasókat is tervezünk. Lehetőséget biztosítunk a kétnyelvű zenehallgatásra és megismertetjük a gyerekeket a német táncművészetével.

Az óvodai csoport nyelvtudási szintje határozza meg, hogy ezen a területen mit közvetítünk.

Testi nevelés:

A nyelvi kezdeményezések tervezése mindig párhuzamosan történik a magyar nyelvvel, megjelölve a német nyelvi feladatokat.

A csoport nyelvtudási szintje határozza meg, hogy ezen a területen mit közvetítünk két nyelven a mindennapi testnevelés és mozgás folyamán.

Rajzolás, festés, mintázás:

Nevelési célunk e téren a gyermekek kisebbségi tárgyi kultúrájának értékeivel való megismertetés (népi kismesterségek, alkotások).

Ennek folyamán is alkalmazható kétnyelvű nevelés, mértéke mindig az adott óvodai csoport, nyelvi ismeretétől függ.

KAPCSOLATAINK: ISKOLA, CSALÁD, ÖNKORMÁNYZATOK

Iskola-óvoda:

A kapcsolattartásban legfontosabb feladatunk az utánpótlás biztosítása, a német nyelv iránt érdeklődő gyermekek igényeinek felmérése, az iskolába kerülő gyermekek fejlődésének nyomon követése. A gyerekek a nyelv iránt érzett kellő motiváltsággal kerüljenek az iskolába.

Család-óvoda:

Büszkék vagyunk jó kapcsolatainkra. A szülőkkel való együttműködés segítségünkre van kultúránk megerősítésében és az oktatói-nevelő munka megvalósításában. Ezzel lehetőségeink is kiszélesedhetnek.

Önkormányzatok-óvoda:

Működésünk egyik alapja az önkormányzatokkal (Szigetcsép Község Önkormányzat, Szigetcsépi Német Nemzetiségi Önkormányzat) való együttműködés. Támogatásaik elősegítik munkánkat.

ERZIEHUNGS-UND BILDUNGSPROGRAMM DES UNGARNDEUTSCHTUMS

EINLEITUNG

Kurze historische Vorstellung der Ungarndeutschen

Schwaben (Donauschwaben) ist unter anderem die Bezeichnung der auf dem Gebiet des heutigen Ungarn lebenden deutschsprachigen Volksgruppe. Die ungarischen Schwaben bilden den Großteil der ungarischen Deutschen (Ungarndeutsche), welche die größte Nationalität im heutigen Ungarn ist. Der bedeutende Teil der Donauschwaben hat sich assimiliert und mit der ungarischen Gesellschaft verschmolzen, ein Teil von ihnen jedoch hat bis heute ihre Muttersprache und Kultur bewahrt.

Die hiesigen Deutschen sind aus den mittleren und südlichen Gebieten Deutschlands, hauptsächlich aus den Regionen Bayern, Schwaben und Württemberg nach Ungarn gekommen. In verschiedenen Abschnitten und Volkswanderungswellen haben sie sich angesiedelt, so spielten verschiedene Faktoren bzw. Umstände auch eine entscheidende Rolle in der Ausbildung ihres Antlitzes.

Die Einwanderung geschah in drei Abschnitten. Die überwiegende Mehrheit der Schwaben fand im 17-18. Jahrhundert, im Verlauf der Ansiedlungen nach der Niederwerfung der Türkenherrschaft in Ungarn eine neue Heimat, um die während der türkischen Besetzung und in den Kriegen umgekommene ungarische Bevölkerung zu ersetzen.

Zwischen 1689-1740 sind deutsche Bauern in den Landkreisen Transdanubiens und der Ungarischen Tiefebene eingetroffen.

Der zweite Abschnitt der Einwanderung fällt in das Maria Theresia-Zeitalter. Die mit ihrem Los unzufriedenen Bauernmassen (aus Elsass-Lothringen, Baden, Luxemburg und der Pfalz)

haben sich im südlichen Grenzgebiet konsolidiert. Damals trafen auch die Siedler in Szigetcsép ein. Für sie erbaute Maria Theresia 1756 unsere römisch-katholische Kirche.

Der dritte Abschnitt wurde von Josef II. durch sein Edikt von 1782 eingeleitet. Daraufhin kamen die Siedler hauptsächlich aus der Pfalz, aus dem Saargebiet, aus dem Umkreis von Frankfurt und Mainz, aus Hessen und aus Württemberg.

Im Jahr 1910 waren von den 19 Millionen Einwohnern Ungarns etwa 10% deutscher Nationalität. Davon waren mehr als eine Million Bauern, fast eine Viertel Million Handwerker, Industriearbeiter und Bergleute und ungefähr 7 Tausend deutsche Intellektuelle lebten in Ungarn.

Die Zahl der die deutsche Muttersprache Sprechenden verringert sich allmählich. Sie bemühen sich, ihre Traditionen und Volksbräuche unabhängig von ihrer Mitgliederzahl zu bewahren. Im Verlauf der Einwanderung haben sich verschiedene Sprachdialekte herausgebildet, in Abhängigkeit davon, woher die Einwanderer eintrafen. In Szigetcsép und Umgebung sprach und spricht man die schwäbische Sprache mit bayrischem Dialekt.

Schwabenbälle, Volkstanz-Festivals, bunte Volkstracht, Blas- und Schrammelmusik charakterisieren bis zum heutigen Tag die Traditionspflege des Deutschtums.

Es ist wichtig, dass in unserem Mehrnationalitätenland die kulturellen und sprachlichen Werte des Deutschtums erhalten werden sollen. Es ist wichtig, auch dem kleinsten Kind die Bräuche, die Kultur und die Sprache unserer Nationalität zu offenbaren.

EIGENHEITEN UNSERES KINDERGARTENS:

Unser Kindergarten arbeitet auch mit dem ethnischen Programm. Im deutschen Sprachunterricht ist das Lehren der Sprache und die Brauchtumpflege unsere Aufgabe. Die Brauchtumpflege verstärkt die Zugehörigkeit der Kinder zur deutschen Nationalitätengemeinde und formt ihr Identitätsbewußtsein.

In unserem Kindergarten beschäftigt sich ein deutschstämmiger Kindergartenpädagoge mit den Kindern.

Unser Ziel:

- Bekanntmachen und Liebenlernen der deutschen Sprache und der nationalen Kultur, Pflege des Brauchtums.

Aufgaben:

- Pflege und Festigung der regionalen deutschstämmigen Bräuche und Volksgewohnheiten (kirchliche Feiertage: Ostern, Pfingsten, Weihnachten), mit der Arbeit verbundene Betätigungen (Ernte, Weinlese, Federschleifen), zu den alltäglichen Lebensgewohnheiten gehörende Feiertage: Fasching, Maibaumaufstellen, Hochzeiten.

- Aufbauend auf die Beschäftigungen in ungarischer Sprache mit den Volksbräuchen, jedoch ergänzt mit den bereits erwähnten speziellen Aufgaben, kommen diese zum Vorschein.
- Die inhaltlichen Teile werden auch durch ihrer materielle Darstellung und ihrer dekorativen Umsetzung sichtbar gemacht.
- Die Beschäftigungen werden durch unsere Initiativen bezüglich Gesang-Musik, Literatur, Darstellung und Bewegung, sowie Umwelt, Mathematik und Vermittlung der Muttersprache ausgefüllt.

REALISIERUNG DES PROGRAMMS FÜR DAS UNGARNDEUTSCHTUM IN UNSEREM KINDERGARTEN

Szigetsép ist eine Mehrnationalitätengemeinde. daher ist für uns die Ausarbeitung unseres ethnischen Programms sehr wichtig. Unsere pädagogische Konzeption ist, dass wir unsere Kinder vom Spielen ausgehend entwickeln müssen. Für die meisten der Kindergartenkinder ist unser Kindergarten der erste Lebensraum, wo sie mit der deutschen Sprache bekanntgemacht werden können. Wir benötigen solch ein Programm, das all jene Themen beinhaltet, die auch im Alltag der Kinder auftreten (Sprach- und Spielsituationen) und das Kennenlernen und Können der deutschen Sprache fördert und dessen Methoden:

- Die vielseitige Wahrnehmung des Sehens und Hörens der neuen Wörter und des Satzaufbaus erfordern.
- Das Lehren der neuen Wörter muss immer an die früher angeeigneten Kenntnisse knüpfen.
- Beim Nachsprechen die richtige Aussprache und Akzent den Kindern zu vermitteln.

Bedingungen des schönen Sprechens:

- Richtige Klangfarbe, Artikulierung, Tontempo, Lautstärke und Tonhöhe.
- Den Kindern muss ein Beispiel für die klare Aussprache, die richtige Betonung und für den Ausdrucksstil gegeben werden.

Unsere Tätigkeiten bezüglich des täglichen Lebens:

- Spielen und Lernen
- gesellschaftliche und gemeinnützige Tätigkeiten
- Arbeitstätigkeiten, Betreuung
- Freizeittätigkeiten.

Spiele, Lernen, gemeinnützige Tätigkeiten:

Das Spielen ist in der gegenseitigen Berührung der Kinder untereinander die am meisten sprechende Beschäftigungsform. Vom sprachlichen Gesichtspunkt sind am meisten Rollenspiele, dramatische und Puppenspiele geeignet. Gute Entwicklungsmöglichkeiten stehen uns auch in der ungezwungenen Spielzeit zur Verfügung.

Arbeitstätigkeiten, Betreuung:

Den Kindern werden in ihre Beschäftigung eingebettete wiederkehrende Kommunikationssituationen in deutscher Sprache ermöglicht (Selbstbedienung, tägliche Aufgaben, Reinhaltung und Schutz der Umwelt).

Der Betreuungsablauf gibt vom Gesichtspunkt des Übens des Wissens viele Möglichkeiten für die Erziehung. Dieser Anlass kann auch für die Bildung neuer Begriffe und für die Entwicklung der Sprachfähigkeit angewendet werden.

Es ist unser Ziel bei den täglichen Tätigkeiten, dass die Kinder in soviel wie möglichen Lagen und möglichst oft die deutsche Sprache hören und verwenden können, damit sie organischer Bestandteil im Alltag der Kinder wird.

Freizeitaktivitäten:

Bei der Planung von Entwicklungsspielen verwenden wir besonders die Sprachfähigkeit entwickelnden Spiele (Stimmbildung, Stimmerweiterung).

Es ist unser Ziel, dass die Kinder solche Spiele kennenlernen, die auf den Bräuchen der Minderheit begründet sind.

Zu erwartender Entwicklungsindikator:

- Die Kinder sollen solche Spiele kennenlernen, die aus den deutschen Gewohnheiten entspringen.
- Sie sollen sich in der Mehrnationalitäten Umgebung und Kommunikationslage orientieren können.

Unsere durch das tätigkeitszentrale Programm bestimmten initiierten

Komplexbeschäftigungen:

- Kenntnis der Umgebungstätigkeiten (deutsch-ungarisch)
 - Muttersprachenerziehung,
 - mathematische Erziehung,
 - Kenntnis der Zusammenhänge zwischen Natur-Gesellschaft-Mensch
- Künstlerische Tätigkeiten (deutsch-ungarisch)
 - Gesang-Musikerziehung, Volkstanz,
 - Turnen,
 - literarische Erziehung,
 - Zeichnen, Malen, Formen.

- Bewegungsübungen (deutsch-ungarisch)
 - Körperliche Erziehung

Muttersprachenerziehung:

Beinhaltet die Planung von Sprachspielen, Entwicklung der Kommunikationsfähigkeit, Sprachschatzerweiterung und Üben der richtigen Aussprache. Die Fähigkeit des Sprachverständnisses und des Sprachgehörs wird durch Sprachspiele verstärkt.

Mathematische Erziehung:

Mit dem Erkennen der Umgebung lassen wir auch mathematische Kenntnisse erwerben, wir vermitteln die Kenntnisse an die Kindergruppe in Abhängigkeit von ihrem sprachlichen Entwicklungsstand.

Natur-Gesellschaft-Mensch:

Unser Ziel ist das Kennenlernen der deutschen Nationalität. Hierbei sollen die Kinder entsprechend ihres Alters und ihrer individuellen Fähigkeiten über einen solchen Wortschatz verfügen, der es ermöglicht, dass sie die erworbenen Kenntnisse in der Sprache der Minderheit vermitteln können. Sie sollen die Werte der regionalen deutschen Gewohnheiten und Bräuche kennen.

Gesang-Musikerziehung, Volkstanz:

Dieses Gebiet ist vielleicht am beliebtesten bei den Kindern, zugleich hat es eine besondere Bedeutung bei der Kenntnisübergabe und in der Ausbildung der Kommunikationsfähigkeiten. Neben der ästhetischen Vortragsweise genießen die Kinder die Bewegung, die Musik und die sprachlich begründeten Volkslieder, Volksmusik und volkstümliche Kinderspiele. In gebührender Weise werden auch jene Kinder motiviert und aufnahmebereit, die nur wenig oder gar nicht deutsch sprechen. Bei der Musikerziehung planen wir außer der Ausbildung von Gesang, Rhythmus und Gehör auch Spiele für Kleinstkinder, Verse, Singspiele und Vorlesen in der Sprache der Minderheit. Wir bieten die Möglichkeit zum zweisprachigen Musikhören und machen die Kinder mit der Tanzkultur der Deutschen bekannt.

Das Sprachniveau der Kindergartengruppe bestimmt, was wir auf diesem Gebiet vermitteln.

Körperliche Erziehung:

Die Planung der sprachlichen Initiativen geschieht immer parallel mit der ungarischen Sprache, gekennzeichnet durch die deutschsprachigen Aufgaben.

Das Sprachniveau der Gruppe bestimmt, was wir auf diesem Gebiet in beiden Sprachen im Verlauf der täglichen körperlichen Erziehung und Bewegung vermitteln.

Zeichnen, Malen, Formen:

Unser Erziehungsziel auf diesem Gebiet ist die Bekanntmachung der Kinder mit den Werten der Kulturgegenstände der Minderheit (volkstümliche Kleinkunst, Kunstwerke).

In diesem Verlauf kann auch die zweisprachige Erziehung angewendet werden, das Maß ist immer abhängig vom Sprachverständnis der Kindergartengruppe.

Kenndaten der Entwicklung am Ende des Kindergartenalters:

- Die Kinder sollen die regionalen deutschen Nationalgewohnheiten und Bräuche kennen.
- Ihr Gefühlsverhältnis zur Kultur und Sprache der Minderheit soll sich herausgebildet haben.
- Entsprechend ihres Alters und ihrer individuellen Fähigkeiten sollen sie über einen solchen Sprachschatz verfügen, mit dem sie sich in der Sprache der Minderheit verständigen können.
- Aus der deutschen Literatur sollen sie Verse, Sprüche aufsagen können, volkstümliche Spiele, Puppenspiele vortragen und Lieder singen können.

UNSERE VERBINDUNGEN: SCHULE, KINDERGARTEN; FAMILIE; SELBSTVERWALTUNGEN

Schule-Kindergarten:

Unsere wichtigste Aufgabe bei der Kontaktpflege ist die Absicherung des Nachwuchses, Erkundung des Anspruchs an Kindern mit Interesse an der deutschen Sprache, Verfolgung der Entwicklung der eingeschulten Kinder. Die Kinder sollen mit der notwendigen Motivation für das Sprachelernen in die Schule gelangen.

Familie-Kindergarten:

Wir sind stolz auf unsere guten Verbindungen. Die Zusammenarbeit mit den Eltern ist uns eine Hilfe in der Festigung unserer Kultur und bei der Realisierung unserer Bildungs- und Erziehungsarbeit. Damit möchten wir unsere Möglichkeiten auch verbreitern.

Selbstverwaltungen- Kindergarten:

Einer der Grundpfeiler unserer Arbeit ist die Zusammenarbeit mit den Selbstverwaltungen (Szigetcsép Község Önkormányzat, Szigetcsép Német Nemzetiségi Önkormányzat). Ihre Unterstützungen helfen uns in unserer Arbeit.

SZERB NEMZETISÉGI NYELVŰ NEVELÉSI-OKTATÁSI PROGRAM

BEVEZETŐ

A szerbek Magyarország területére először a 14. század végén a törökök elől menekülve érkeztek legkevesebb hét nagyobb és több kisebb csoportban. Legismertebb, ezek közül „a szerbek nagy népvándorlása“ III. Arsen Csarnojevic pátriárka vezetésével 1690-ben. Mint egy 40.000 szerb család hagyta hátra „tűzhelyét“ és keresett menedéket hazánkban. A törökök elleni harcokban a magyarok számíthattak a felfegyverkezett szerbekre, akik cserébe különféle kiváltságokat kaptak a magyaroktól. A szerbek közül sokan emelkedtek nemesi rangra, számos család birtokra, földterületre tehetett szert. Így telepedhettek le a Duna mentén (Esztergom, Visegrád, Vác, Buda /Tabán/, Pest, Pomáz Csobánka, Budakalász, Székesfehérvár, Dunaújváros, Szigetcsép, Tököl, Ráckeve Lórév), Magyarország déli részén (Baja, Szeged, Pécs, Hercegszántó, Deszk...) és szétszórva más területeken (Győr ,Eger, Grábóc, Medina, Siklós...).

Az ide érkező szerbek elsősorban bizánci eredetű görögkeleti vallásukban különböztek az itt élő emberektől. Keresztény ünnepeiket a Juliánus naptár szerint (1-2 hét eltéréssel) számítják a Gergely naptárhoz képest. Etnikai önállóságukban egységüket egyházuknak köszönhetik.

A Rákóczi szabadságharc idején a szerbek a császári seregek oldalán harcoltak, mert ígéretet kaptak arra, hogy segítséget kapnak szerb területek visszahódításában a törökök elleni harcokban. 1699. január 26-án a törökök és az osztrákok között megkötött karlócai békeszerződés végképp megghiúsította a szerbek reményét, hogy valaha is visszatérhetnek szülőföldjeikre.

A történelem iróniája, hogy a 18. században indult virágzásnak a szerbek lakta területeken a gazdaság, kereskedelem, kézművesség. Pezsgő kulturális, politikai élet alakult ki a főváros (Tabán) és környékén, melynek történelmi értékei ma is fellelhetőek.

A szerbek azóta is, őrzik magukkal hozott kultúrájukat, nyelvüket, egyedülálló szokásaikat, határozott, harcias, színes, energikus temperamentumos személyiségüket.

A szerb lakosság fennmaradásának bizonyítéka e nemzetiség több évszázados népművészete, zenéje, népdalai, néptáncai, irodalma. A hagyományok megőrzése apáról fiúra, családról-családra száll napjainkban is.

Sajnos a szerb lakosság száma egyre inkább csökken, a nemzetiség keveredése miatt elengedhetetlen ezen, szokások felelevenítése, a kultúra és a nyelv erősítése már a legkisebb gyermekeknél is. Fontos feladatunk, hogy általuk tovább hagyományozódjanak a szerb történelmi, kulturális, nyelvi értékek, többnemzetiségű országunkban az együttélés és elfogadás alapjai megmaradhassanak.

ÓVODÁNK SAJÁTOSSÁGAI

Nemzetiségi programmal működő óvodánk speciális jelentőségű. A szerb nyelv tanulása mellett a hagyományápolás is feladataink szerves része. A hagyományok ápolása erősíti a szerb közösséghez való tartozás igényét, élményét, melyben a gyermekek identitástudatának alakulása kivételes szerepet kap.

Óvodánkban osztatlan nemzetiségi csoportban szerb nemzetiségi nyelvű óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel.

Célunk:

- a szerb nyelv és kultúra megismertetése, megszerettetése, hagyományok ápolása.

Feladatok:

- A helyi szerb hagyományok, népszokások ápolása, erősítése (keresztény vallási ünnepek Szent Miklós, szerb karácsony, Szent Száva, Húsvét, Pünkösöd, családi házszentelő ünnepek), természettel, állatokkal, növényekkel való mágikus tevékenységek (Iván nap, Karácsony), munkához kapcsolódó tevékenységek (aratás, szüret, tollfosztás).
- A néphagyományok a magyar nyelvű foglalkozásokra épülve, de a már említett speciális feladatokkal kiegészülve jelennek meg.
- A tartalmi részek a tárgyi megjelenítésben, dekorációk megvalósításában is láthatóvá válik.
- A tevékenységek az ének-zenei, irodalmi, ábrázolási és mozgásos, valamint a környezet, matematika, anyanyelv megismerésére irányuló kezdeményezésekben valósul meg.

A SZERB NEMZETISÉGI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA ÓVODÁNKBAN

Szigetcsép többnemzetiségű község, emiatt fontos számunkra nemzetiségi programunk kidolgozása. Pedagógiai koncepciónk, hogy a játékból kiindulva fejlesszük gyermekeinket. A legtöbb óvodáskorú gyermek számára óvodánk az első élettér, ahol a szerb nyelvvel találkozhatnak. Szükség van olyan programra, amely tartalmazza azokat a témákat, amelyek a gyermekek mindennapjaiban is megjelennek (beszédhelyzetek, játéksituációk) és elősegítik a szerb nyelvvel való ismerkedést, tudást, melynek módszerei:

- Az új szavak és mondatstruktúrák a hallás és látás sokoldalú érzékeltetését igénylik.
- Az új szavak tanítását mindig a régebben elsajátított ismeretekhez kell kötni.
- Az után mondás során próbálják meg elsajátítani a gyermekek a helyes kiejtést és akcentust.

A szép beszéd feltételei:

- A helyes hangszín, hangképzés, hangtempó, hangerő és hangmagasság.
- A gyermekeknek példát kell mutatni a tiszta kiejtésre, helyes hangsúlyra és kifejező beszédstílusra.

Mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeink:

- játék és tanulás (játékba integrált tanulás),
- társas és közösségi tevékenységek,
- munkatevékenységek, gondozás,
- szabadidős tevékenységek.

Játék, tanulás, társas tevékenységek:

- A játék a gyermekek közötti kölcsönös érintkezésben a leginkább beszéltető tevékenységi forma. Nyelvi szempontból legmegfelelőbbek a szerepjátékok, dramatikus- és bábjátékok. Jó fejlesztési lehetőségek kötetlen játékidőben is rendelkezésünkre állnak.

Munkatevékenységek, gondozás:

- A gyermekek részére biztosítottak a tevékenységbe ágyazható visszatérő szerb nyelvi kommunikációs helyzetek (önkiszolgálás, naposi teendők, környezet tisztántartása, védelme).
- A gondozás folyamata az ismeretek gyakorlása szempontjából sok lehetőséget ad a nevelésnek. Ez az alkalom is felhasználható új fogalmak kialakítására, beszédkészség fejlesztésére.
- Célunk a mindennapi tevékenység során, hogy a gyermekek minél több helyzetben, minél gyakrabban hallhassák, használhassák a szerb beszédet, váljon szerves részévé a gyermekek mindennapjainak.

Szabadidős tevékenységek:

Fejlesztőjátékok tervezésével kiemelten használunk nyelvi készségeket fejlesztő játékokat (hangképzés, hangbővítés).

Célunk, hogy a gyermekek ismerjenek meg olyan játékokat, amelyek a kisebbség hagyományaira épülnek.

Várható fejlődési mutatók:

- a gyermekek ismerjenek olyan játékokat, melyek a szerb szokásokból erednek,

- tudjanak tájékozódni a többnemzetiségű környezetben és kommunikációs helyzetekben.

A H. O.P által meghatározott kezdeményezett komplex foglalkozásaink:

1.Környezet tevékeny megismerése (szerb-magyar)

- anyanyelvi nevelés,
- matematikai nevelés,
- természet, társadalom, ember összefüggéseinek megismertetése

2.Művészeti tevékenységek (szerb-magyar)

- ének-zeneinevelés, néptánc,
- torna,
- irodalmi nevelés,
- rajzolás, festés, mintázás.

3. Mozgásos tevékenységek (szerb-magyar)

- testi nevelés.

Anyanyelvi nevelés:

Magába foglalja a nyelvi játékok tervezését, kommunikációs készségfejlesztést, szókincsbővítést, helyes kiejtés gyakorlását. A beszédértés és beszédhallás képességét nyelvi játékokkal erősítjük.

Matematikai nevelés:

A környezet megismerése során matematikai ismereteket is szereztetünk, ismereteket nyújtunk a gyermekcsoport nyelvi fejlettségi szintjétől függően.

Természet- társadalom-ember:

Célunk a szerb nemzetiség megismerése. Ezen belül a gyermekek életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezzenek olyan szókincssel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket a kisebbség nyelvén közvetíteni tudja. Ismerjék meg a helyi szerb szokások és hagyományok értékeit.

Ének-zeneinevelés, néptánc:

- Ez a terület talán a legkedvesebb a gyerekek számára, egyben külön jelentősége van az ismeretátadásban, a kommunikációs készségek kialakulásában. Az esztétikus előadásmód mellett a gyerekek élvezik a mozgásos, zenei és nyelvi alapokon fekvő népdalokat, népzenei, népi gyermekjátékokat. Kellőképpen motiválttá és befogadóvá

válnak azok a gyerekek is, akik kevésbé, vagy egyáltalán nem beszélik a szerb nyelvet.

- A zenei nevelésnél az ének, a ritmus és a hallásfejlesztésen kívül a kisebbség nyelvén ölbeli játékokat, mondókákat, énekes játékokat, kiolvasókat is tervezünk.
- Lehetőséget biztosítunk a kétnyelvű zenehallgatásra és megismertetjük a gyerekeket a szerbség tánckultúrájával.
- Célunk, hogy a gyerekek megismerkedjenek a Magyarországon élő szerb kisebbség és az anyanemzet kultúrájából merített dalokkal, mondókákkal, népi játékokkal, gyermekdalokkal, zenével és tánccal.

A csoport nyelvtudási szintje határozza meg, hogy ezen a területen mit közvetítünk.

Testi nevelés:

A csoport nyelvtudási szintje határozza meg, hogy ezen a területen mit közvetítünk két nyelven a mindennapi testnevelés és mozgás folyamán.

A nyelvi kezdeményezések tervezése mindig párhuzamosan történik a magyar nyelvvel, megjelölve a szerb nyelvi feladatokat.

Rajzolás, festés, mintázás:

Nevelési célunk e téren a gyermekek kisebbségi tárgyi kultúrájának értékeivel való megismertetése (népi kismesterségek, alkotások).

Ennek folyamán is alkalmazható kétnyelvű nevelés, mértéke mindig az adott csoport, nyelvi ismeretétől függ.

KAPCSOLATAINK: ISKOLA, CSALÁD, ÖNKORMÁNYZATOK

Iskola-óvoda:

A kapcsolattartásban legfontosabb feladatunk az utánpótlás biztosítása, a szerb nyelv iránt érdeklődő gyermekek igényeinek felmérése, az iskolába kerülő gyermekek fejlődésének nyomon követése. A gyerekek a nyelv iránt érzett kellő motiváltsággal kerüljenek az iskolába.

Család-óvoda:

Büszkék vagyunk jó kapcsolatainkra. A szülőkkel való együttműködés segítségünkre van kultúránk megerősítésében és az oktatói-nevelő munka megvalósításában. Ezzel lehetőségeink is kiszélesedhetnek.

Önkormányzatok-óvoda:

Működésünk egyik alapja az önkormányzatokkal (Szigetcsép Községi Önkormányzat, Szigetcsép Szerb Hagyományörző Egyesület, Budapest XIII. Szerb Kisebbségi Önkormányzat) való együttműködés. Támogatásaik elősegítik munkánkat.

VASPITNI-OBRAZOVNI PROGRAM SRPSKE NARODNOSTI

UVOD

Kratki istorijski prikaz Srba koji zive u Madarskoj:

Srbi na danasnjoj teritoriji Madarske prvi put su stigli krajem 14-e stolece begavsi od turske vojske. Takve narodne seobe su bile najmanje sedam puta preko celog srednjeg veka. Medu njima najznacajnija (1690.) je bila „velika seoba Srba”pod vodstvom patrijarha Arsenija Carnojevica III. Skoro 40.000 srpska porodica je ostavila svoja „stara ognjista” da bi mogla naci skloniste u Madarskoj.

U borbama protiv Turaka Madari mogli su se oslanjati na Srba koji su stigla s oruzjima i hrabro, celicno su ucestvovali u borbama. U namenu ovoga Srbi su dobili velike privilegije (kollektivna prava, teritorijalnu i kulturnu autonomiju). Mnogi su od njih dobili plemenski rang, a drugi su mogli naseliti u prvom redu kraj Dunava i na juzne delove Madarske. Naseljavaca su cekale mnogo slobodne i dobroobradne zemlje.

Za vreme Rakocijeve oslobodilacke borbe Srbi su borili na strani austrijskog cara, jer je im obecao da ce pomoci osloboditi svoju zemju od Turaka. Nazalost mir sto je sklopjen izmedu Austrije i Turske u Karlovcima zauzeo je nadu Srba da bi mogli vratiti na svoje rodno mesto.

U 18-om veku ipak se moglo procvetati srpska kultura (Sentandreja, Budim, Pesta). Ova narodnost je ostala organski deo ekonomskog, politickog, i kulturnog zivota u Madarskoj. Zahvaljujuci crkvi Srbi tokom stolecima su mogli ocuvati svoju drevnu kulturu, jezika, umetnost, etnicku samostalnost i dan danas. Srbi na danasnjoj teritoriji Madarske razlikovali su u prvom redu zbog svoje grkoisticne vere vizantijskog centra. Doneli su sa sobom svoje izuzetne obicaje, umetnost, muziku, narodne pesme, plesove, koje su puni energicnim temperamentom, koji ih inace karakterizira...

Nazalost broj srpskog stanovnistva sve vise se smanjiva (Cip ima skoro 50 srpskih porodica), zato nam je najglavniji cilj ocuvanje kulture i jezika pocevsi od najmlade generacije jos i onda - i bas zbog toga - kada deca vec ne govore jezik, i ne ili malo poznaju nasu kulturu.

KARAKTERISTIKA NASEG VRTICA:

Srpsku nepodeljenu narodnosnu grupu vodi odgojiteljica srpske narodnosti najmanje u polovini radnog vremena.

Nasi zadaci su njegovanje, ocuvanje i poduzivanje narodnih obicaja, formiranje svesti identiteta koji se realizira u svakodnevnom zivotu i za vreme praznika. Nasa deca dolaze vecinom iz madarskih porodica, jedva ima dece koje ima povezanost srpskom manjinom. U vaspitno-obrazovnom radu u decjem vrticu gde uce deca na srpskom narodnosnom jeziku, glavni nam cilj da njegujemo i razvijamo ovaj jezik, koji je deo sistema nase domovine. Razvitak nam je nerazdvojljiv od Opceg odgojno-obrazovnog Programa decjih vrtica u Madarskoj.

Ciljevi:

- Upoznavanje i odgoj ljubavi prema srpskom jeziku,
- upoznavanje i odgoj prema srpske kulture, obicaja, i narodnosti.

Zadaci:

- Upoznavanje sa srpskim obicajima (Sv. Nikola, Bozic, Sv. Sava, Uskrs, Parastos..., magicka delatnost vezane uz biljke, zivotinja i prirode, delatnosti vezani uz svakodnevni zivot i posao, npr. berba, zetva, celjanje petja...)
- Organizacija odgojnog rada se vrsi usve tri grupe.
- Mesto poducavanja jezika –koncentrisano na razlicite zanimanje- preko delatnostima zavoleti iusvojiti srpski jezik.
- Deo sadrzine obicaja treba da s vidi i u dekoracijama grupne sobe.
- Delatnosti treba da sejavjaju u svim zanimanjima kao sto su glasbeni odgoj, knjizevnost (pesmice, brojalice, price...), upoznavanje okoline, likovno zanimanje...
- Razvijanje dvojezicnosti dece materinskog jezika kao priprema za ukljucivanje te dece u skolu.

SRPSKI NARODNOSNI PROGRAM U NASEM VRTICU

Cip je mnogonacionalno selo i tako i u vaspitno-obrazovnom radu treba da se ovo izrazi vaznost koriscenja srpskog programa. Nas pedagogski koncept krene se iz okvira igre, sto je najvaznija delatnost dece u vrticu. Deca, koja dolaze iz ralicite porodice sa raznim znanjem jezika, najcesce prvi put susrece srpskim jezikom treba im emocionalno priblizavati, motivirati, da zavole jezik.

Teme zanimanja:

Teme su navedene iz svakodnevno zivota, koji su najblizi deci, vezane uz razlicite govorne situacije u igri.

- Strukture novih reci i recenice zahtevaju mnogostrano opazanje vida i sluha
- Učenje novih reci uvek treba vezati uz ranije naucenih znanja.
- Za vreme ponavljanja deca neka pokusavaju pravilno izgovarati reci, recenice, preuzimati dobar akcenat.

Neophodni uslovi lepog govora jesu:

- Pravilna boja glasa, formiranje glasa, tempo govora, sila i visina glasa.
- Decama uvek treba pokazati primer za cisti glas, pravilan izgovor, i izrazajni stil govora.

Nasa delatnost u svakodnevnom zivotu:

- učenje je integrirano u igru,
- drustvene delatnosti,
- slobodnovremenske delatnosti,
- delatnosti rada.

Delatnost u igri:

Deca medu sobom su u govornim kontaktima, koja je jezicna sredina sredina naj povoljnija za prosirivanja znanja, jezika, najvise u igrama u ulogu. Srpski jezik najvise moze doci do izrazaja npr. u dramatizacijama, u lutkarskim igrama Razlicite situacije za vreme igre su najpovoljnije za komunikaciju i za imenovanja predmeta koristeći srpski jezik.

Slobodnovremenske delatnosti:

Planiramo igre s kojima u pomoc mozemo razvijati razlicita sposobnost (formiranje glasa, prosirivanje recnickog blaga).

Nasi ciljevi su da deca upoznaju sto vise igre iz srpskih narodnih obicaja.

Radna delatnost:

Za decu su osigurani razliciti delatnosti vezani uz svakodnevni zivot. Ti uslovi pruzaju dovoljne situacije za vezbanje srpskog jezika (posluzivanje, deurstvo...). Kontinuiranje njegovanja daje mnogo mogucnosti da deca mogu vezbati jezik. Dobra je ta prilika da uvodimo nove reci, pojmove, da razvijamo sposobnost govora dece.

Nas cilj je da sve cesce koristimo srpski jezik u svim radnim delatnostima.

Ocekivane razvojne karakteristike dece:

- deca neka poznaju igre vezane uz srpske obicaje,
- deca neka moze orijentirati u komunikativnoj sredini

U programu odredene kompleksne poticanje centralne delatnosti:

1. Poznavanje okoline:

- maternji jezik
- priroda, druztvo, covek
- matematika.

2. Umetnicka delatnost:

- glasbeni odgoj (srpske narodne pesme, decje igre, narodne muzike)
- knjizevnost (pesmice, price na narodnom i nenarodnom jeziku)
- likovno zanimanje (crtanje, mazanje, modelizanje...)
- kretanje (narodne plesove, telesni odgoj)

Maternji jezik:

Sadržaj materinskog jezika su: govorne igre, planiranje jezičkih razvitnih igara, razvijanje komunikativne vешtine, razvijanje recničkog blaga, uvezbavanje pravilnog izgovora. Vestinu razuma i sluha govora ojacamo raznim jezičnim igrama.

Priroda, druztvo, covek:

Nasi ciljevi su da deca dostizu takav nivo poznavanja jezika u okvirima zanimanja, poticaja i aktivnosti da imaju dovoljno recničko blago da bi mogla emitirati dostignuća znanja na srpskom narodnom jeziku. Deca neka se upoznavaju icene srpske obicaja u Cipu.

Matematika:

Meduvremenom upoznavanja okoline deca dobijaju matematicna iskustva od zavisnosti jezičkog razvitka u datoj narodnosnoj grupi.

Glasbeni odgoj:

Ova vrstaaktivnosti veoma omiljena deci ima poseban i visestruki znacaj u procesu razvijanja komunikativne sposobnosti na srpskom jeziku u dvojezičnoj sredini. Pored estetskog dozivjaja narodne pesme, muzike, plesove, pokretne igre imaju i druge oblike, koji motivisu decu da bez obzira na razumevanja teksta, veoma rado ucestvuju u tim aktivnostima. Pozitivni stereotipi nosilaca te kulture i tipicni elementi za tu kulturu i melodij sadrzi elemente narodnog melosa.U pocetnim fazama usvajanja nematernjeg jezika koristimo brojalice, tapsalice, pokretne i drugih igara. Jednostavnost njihovog teksta i njihova ritmicnost umnogome doprinose usvajaju melodije glasova jezika. Ponavljanje ima svoj pozitivni ucinak jer deca pri tom pripremaju svoj govorni mehanizam za usvajanje glasovnog sistema srpskog jezika.

Cilj i zadatak aktivnosti:

Vec u pocetnoj grupi najpre treba emocionalno priblizavati deci, da bi zavole narodnosni jezik. Medu nasim ciljevima su da deca upoznaju nasu kulturu preko narodne pesme, brojalice, decje igre, muzike, plesova.

Likovno zanimanje:

Ciljevi su da decu upoznamo sa razlicitim sretsvima, orudima, instrumentima, alatima, koji su karakteristicne u nasoj kulturi. Mogucnosti dvojezicna vezbanja zavisi od jezickog razvitka narodnosne grupe.

Kretanje:

Zavisi od jezicna razvitka grupe kako vodimo zanimanje (dvojezicno ili sasvim srpski). U planiranju zanimanja treba predloziti zadatke, teme srpskog programa. Jezicke zadatke uvek treba da budu u skladu madarskog programa.

Ocekivane razvojne karakteristike dece:

- deca neka upoznaju srpske obicaje,
- neka se formira emocionalni odnos prema srpskoj kulturi,
- u pogledu razvijanja pojedinacnih sposobnosti deca imaju dovojno recnicko blago i to moze saopstiti i na manjinskom jeziku,
- iz knjizevnog materijala deca moze da se upozna pricama, pesmicama, moze da igra sa lutkama, da dramatiziraju.

VEZE: SKOLA, VRTIC, PORODICA, SAMOUPRAVE

Veze izmedu skole i vrtica:

- pomaganje u radu jedno drugome (procevnjivanje broj deteta koja bi ucila srpski jezik),
- prosirenje i osiguranje mogucnosti jezicnog znanja u skoli (glavni zadatak nam je u vrticu da dobiju dovojnu motivaciju da bi se nastavili daje ucenje srpskog jezika u skoli).
-

Veze izmedu porodice i vrtica:

- Ponosni smo sto roditelji uvek su bili snama u dobrim kontaktima. Potpomagali nas rad i tako godine uz godinu broj dece koje uci srpski jezik sve vise se povecava. Vidi se da su mogucnosti dati za ocuvanje i odrzanje srpske kulture i nadaje.

Veze izmedu vrtica i samouprave:

- Potpomaganje i suradnja u vezi u narodnosnim pitanjima, sto se tice odgojno-obrazovnog rada u vrticu (Samouprava Cipa, Srpska Samouprava u Cipu, Srpska Samouprava u Budimpešti XIII. Kvarti).

AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI

Cél: Érzelmekben, élményekben gazdag közös tevékenységekkel a gyermekek egymáshoz közeledésének, együttműködésének, a csoport együvé tartozásának alakítása a csoportok közötti kapcsolatok ápolása.

Óvodánkban az aktuális munkatervben meghatározottak szerint különböző ünnepeket, ünnepélyeket, rendezvényeket szervezünk:

- Új óvodások fogadása
- Szüreti forgatag
- Zene világnapja
- állatok világnapja
- Nemzeti ünnep
- Márton nap
- Mikulás
- Advent
- Karácsony
- Farsangi bál
- Nemzeti ünnep
- Víz világnapja
- Húsvét
- Föld napja
- Munka ünnepe
- Anyák napja
- Madarak és fák napja
- Gyermeknap
- Ballagás
- Falunap
- Óvodás néptánc találkozók

- Nyílt napok (ősszel és tavasszal)
- Névnapi, születésnapok ünneplése

Óvodánkba a szülők betekinhetnek az óvoda életébe a fent említett ünnepek, ünnepélyek, rendezvények alkalmával és ezen kívül a számukra rendezett fogadóórák és szülői értekezletek illetve a Szülői Szervezet számára fontos és aktuális megbeszélések fórumain.

Táblázatok a gyermekek méréséhez, fejlettségi szintjük korcsoportonkénti százalékos mutatói.

CÉL	RÉSZCÉL	TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS	
		3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-(7) ÉVESEK			
EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS. <i>Testileg, lelkileg fejlett, harmonikus személyiség kialakítása</i>	Testápolás A személyi higiénia ismerete és alkalmazása. Étkezés Eszétikus, kulturált étkezésin szokások kialakítása. Önkiszolgálás Teljes biztonsággal, önállóan végezzék el a műveleteket. Öltözködés Megfelelő sorrendben a szükségleteiknek megfelelően, esztétikusan öltözködjnek. Környezet rendben tartása Igénye legyen saját személye és környezete rendjének gondozottságára	Segítséggel végezze el a testápolási teendőket. Evvészőköz használata óvodapedagógus segítségével. 70% 70% 75% 85% 75%	Egyéni fejlettséget figyelembe véve, részben önállóan, időnként ellenőrzéssel, a szükséges segítséggel végezze a feladatokat. Evvészőközök megfelelő használata. Kért étel mennyiségének önálló megfélése. Gyakorlás útján megszilárdul, kialakul az önkiszolgálás. Részben önállóan, az esztétikára is odafigyelve öltözködik. Segítséggel rendet tart maga körül.	75% 75% 80% 85% 90%	Önállóan, figyelemzetés nélkül, ellenőrzés megléte mellett tevékenykedjen. Kulturált, teljesen önálló viselkedés az étkezésnél. Teljes önállósággal, biztonsággal- természetes teendőként látja el. Teljesen önállóan, a sorrendre figyelve öltözik. Ügyel környezete rendjére. A rendetlenséget észreveszi és megszünteti.	90% 85% 95% 85% 85%	Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által.

RÉSZCÉL		TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA			MÉRÉS
CÉL	3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6(7) ÉVESEK		
ÉRZELMI NEVELÉS, SZOCIALIZÁCIÓ <i>Érzelmi biztonság és a tevékenység szükséglet kielégítése.</i>	<p>Jól érzi magát a biztonságot nyújtó, családi óvodai életben.</p> <p>Szívesen él ebben a környezetben.</p>	<p>A játékszereken megosztja társaival. Igényli a csoportban kialakult szokásrendszert alkalmazását.</p>	<p>70%</p>	<p>75%</p>	<p>Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által.</p>
	<p>Ragazkodik a vele foglalkozó felnőttekhez és csoporttársaikhoz.</p>	<p>Segíti társait a tevékenységekben, érdeklődik irántuk és meghallgatja őket.</p> <p>Korábban kialakult szokásokat önállóan alkalmaz.</p>	<p>80%</p>	<p>80%</p>	
	<p>Ünnepségek, távlatok és hagyományok alakítása.</p>	<p>Rész vesz az ünnepségeken, megemlékszik társai születés és névnapjáról.</p>	<p>75%</p>	<p>85%</p>	

CÉL	RÉSZCÉL	TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS
		3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6(7) ÉVESEK		
JÁTÉK <i>A játékban fejlődjön a gyermek értelmi képessége, társas kapcsolata, érzelme, viselkedési formái, mozgása, beszéde, kreatív együttműködő képessége, vagyis komplexen az egész személyisége.</i>	A játék fajtái: Gyakorló játék	85% Játékszerkeket és eszközöket rakosgat valamilyen maga alkotta szabály szerint, mozgással és hangokkal kísérve. Legyen képes olyan szerepjáték kezdeményezésére és eljátszására, amelyek egyszerű cselekvéseket és kapcsolatokat tartalmaznak. Az óvodapedagógus segítségével készít kevésbé munkaigényes kiegészítő játékszerkeket (játékjavítás, festés) Erdéklődjön az óvodapedagógus bábjátéka iránt. Bonyolult építményeket alkot, amit még nem tud megnevezni. Kirak, épít, összeállít, rakosgat. Alkalmazkodik a játék egyszerűbb szabályaihoz.	85% A konstrukciós és szerepjátékban is megjelenik még a gyakorló játék. Alakuljon ki benne a csoportokban való együttjátszás igénye. Mozgása, értelmi és érzelmi fejlődése alapján megérti környezetét egyszerűbb jelenségeit és kész ezt játékában újraalkotni. Vegyen részt a játékok javításában. Vegye észre, hogy egy-egy játékhelyzetben mire lenne képes. Paraván mögött szívesen elbábozza kedvenc meséjét, mesejelenetét az óvodapedagógus irányításával. Játékelemekből tud készíteni játékszerkeket. Szerel, szerkeszt különböző élethelyzetekben. A játék szabályait egyre jobban betartja és betartatja társaival.	90% 70% 70% 75% 85% 75%	80% 80% 80% 80% 80% 75%	Belső mérés évente egy alkalommal az óvodapedagógus által.
	Szerepjáték					
	Barkácsolás					
	Dramatizálás, bábozás					
	Építő-konstruáló játék					
	Szabályjáték					

CÉL	RÉSZCÉL	TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS	
		3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-(7) ÉVESEK			
MUNKA <i>A munka jellegű tevékenységek által a gyermek képessé válik a kitartásra, felölöségerzetre, kötelezettség teljesítésére és ezzel együtt közösségi értékelés alakulására, önértékelésre.</i>	Közösségért végzett munka (naposság, étkezéssel kapcsolatos teendők) Alkalomszerű munka Növény és állat gondozás	70% 60% 75%	Óvónői irányítással és segítséggel ismerkedik a naposi munkával. Tudatosan vesz részt a különböző tevékenységekből adódó munkajellegű tevékenységekben. Szívesen segít az évszaknak megfelelően a növények és állatok gondozásában.	85% 65% 85%	Önállóan, esztétikusan, aprólékosan tevékenykedik az óvodapedagógus egyéb tevékenységében való besegítésénél is. Önállóan, örömmel, igényesen szervezi és végzi a feladatokat. Többféle munkafolyamatban szerez jártasságot. Önállóan, folyamatosan gondozza az elősarok növényeit. Az év során segít a növények gondozásában. Madarakat is etet. Részt vesz a hó eltakarításában.	75% 80% 80%	Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által.

CÉL	RÉSZCÉL	TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS
		3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6(7) ÉVESEK		
<p>TANULÁS <i>A sokféle tevékenység által a gyermek érdeklődésének kielégítése, ezen kívül sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása. Az emberi és tárgyi környezet szépségének felfedezése, világgépének kialakítása.</i></p>	<p>A szándékos figyelem kialakítása</p>	<p>60% Az egyszerű feladatokat megérti. Érdeklődik környezete tárgyai jelenségei és ezek összefüggései iránt.</p>	<p>70% Ha a helyzet megkívánja, kivárja a sorát, jelentkezik, nem kiabál bele a másik mondanivalójába. Feladatai végrehajtásában kitartóbb. Munkatempója, feladatartása életkorának megfelelő.</p>	<p>80% Szándékos figyelmének időtartama életkorának megfelelő. Él benne a tanulás és az iskola utáni vágy. Tevékenységeinek eredményeit reálisan értékeli. Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére. Csoportosan és egyénileg is képes tevékenykedni. Szándékos figyelemre képes.</p>	<p>Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által.</p>	

CÉL	RÉSZCÉL	TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS
ÉNEK-ZENE-ÉNEKES JÁTEK <i>A zenei anyanyelv elsajátításával gazdagítja személyiségét.</i>	A zene megszerettetése A mozgáskultúra fejlesztése. Zenei képességek fejlesztése. Egyenletes lüktetés, ritmus, dallam felismerés, dallambujtató, dallam kitalálás, hangszín, halkhangos, gyorslassú, magas-mély különbsége. Visszhangjáték, párbeszédés játék Hangszer használat.	3-4 ÉVESEK Mozgással kísért mondókában, dalos játékokban részt vesz. Játékos, lüktető mozdulatokat utánoz. Segítséggel megkülönbözteti a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú motívumokat. Segítséggel alkalmazza az egyenletes lüktetést.	4-5 ÉVESEK Elvezetett hallgat zenét, és az óvodapedagógus által előadott dalokat. Ő maga is énekelget. Szépen, harmonikusan jár, mozog együtt társaival. Térformát alakít segítséggel. Dallambujtató felismer, meghallja a hangszín különbségeket. Ismerkedik a dalok ritmusával.	5-6-(7) ÉVESEK Önállóan mondókázik, énekel helyes szöveg kiejtéssel. A különböző mozgásokat és tánc mozdulatokat társaival együtt, egyöntetűen, esztétikusan végzi. Alkalmazza az elsajátított készségeket. Improvizál. Az éneklést ritmushangszerrel kíséri.	80% 75% 75% 75%	Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által.
		60% 80% 70% 75%	70% 70% 75% 80%			

CÉL		TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA					MÉRÉS
RÉSZCÉL		3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-(7) ÉVESEK			
<p>A külső világ tevékeny megismerése KÖRNYEZET MEGISMERÉSÉRE NEVELÉS <i>Ismerje meg és igazodjon el az őt közvetlenül körülvevő és a tágabb természeti és társadalmi környezetben.</i></p>		<p>Eligazodik az óvoda épületében, udvarán. Tudja óvodapedagógusai, dajkája, társai nevét. Felismeri főbb testrészeit. Után felnőtt kíséretével közlekedik.</p> <p>70%</p>	<p>Ismeri saját és családtagjai nevét, címét. Ismeri az orvos szerepét. Közvetlen környezetében jól tájékozódik.</p> <p>80%</p>	<p>Ismeri saját és családtagjai nevét, címét. Ismeri az orvos szerepét. Közvetlen környezetében jól tájékozódik.</p> <p>80%</p>	<p>Gyakorlott az elemi közlekedési szabályokban. Intézmények rendeltetését ismeri. Környezetéről elemi ismeretekkel rendelkezik.</p> <p>85%</p>	<p>Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által adatgyűjtés, megfigyelés, feladatlapok.</p>	
<p>Természeti környezet megismertetése (évszakok, állatok, növények, jelenségek, színek)</p>		<p>Felismeri a környezetében lévő állatokat, növényeket, zöldszélféléket, gyümölcsöket, virágokat. Ismeri a fő színeket.</p>	<p>Észreveszi a növények életében bekövetkezett változásokat, egyszerűbb összefüggéseket. Növénygondozási teendőket végez.</p>	<p>Különbséget tesz az évszakok között, felismeri a napszakokat. Színárnyalatokat is megnevez. Állatokat és növényeket tud csoportosítani.</p>			

CÉL		TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS
RÉSZCÉL	3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-(7) ÉVESEK	65%	75%	Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által.
<p>A külső világ tevékeny megismerése MATEMATIKAI NEVELÉS <i>A gyermek képessé válik a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre.</i></p>	<p>Tárgyak, személyek összehasonlítása.</p>	<p>60%</p> <p>Ismerkedik a formákkal, méretekkel.</p>	<p>60%</p> <p>Tárgyakat, személyeket szétválogat, osztályoz, sorba rendez saját szempont szerint is.</p>	<p>65%</p>	<p>75%</p>	
	<p>Számfogalom előkészítése (mennyiségek összemérése, halmazok összemérése, kis számok összkép alapján) Geometria</p>	<p>80%</p> <p>Ismerkedik az összemérés eszközeivel, módjaival. Számlálgat. Építget különböző formájú elemekből.</p>	<p>70%</p> <p>Összemér. Halmazokat hoz létre, elemek darabszámai szerint és tulajdonságaik szerint.</p> <p>80%</p> <p>Nyírkálgat síkbeli alkotásokat, fantázia szerint különböző mozaik lapokból.</p>	<p>70%</p> <p>Sorozatok készítését mennyiségi tulajdonság szerint. Kérdések alapján összehasonlításokat végez. (magas, alacsony, legalacsonyabb, legmagasabb) Sorba rendezi az elemeket a felismert szabályosság szerint. Párosít, viszonyít. Relációkat alkalmaz. 15-ig számlál. Halmazokat egyesít, bont.</p> <p>80%</p> <p>Sorszámokat is alkalmaz. Mérés különböző egységekkel. Műveleteket végez tízes számkörben.</p>	<p>70%</p>	<p>75%</p>
						<p>Részekből összerak egészet. Kicsinyít, nagyít, elforgatva is lemásol formákat.</p>

CÉL	RÉSZCÉL	TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS
		3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-(7) ÉVESEK		
RAJZOLÁS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA <i>Legyen képes érezlni, gondolatait ábrázolni, kifejezni, vizuális környezetére érzékenyen reagálni.</i>	Az alkotó tevékenység megismertetése, megszerettetése. Képalakítás Plasztikai munka Építés	<p>Megismerkedik a különböző eszközökkel és technikákkal.</p>	<p>Kialakul benne a „valamit alkotni” igénye.</p>	<p>Saját kezdeményezésére örömmel ábrázol. Képfalkotásában kifejezi gondolatait, élményeit.</p>	<p>80%</p>	<p>Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által, elkészült munka értékelése és elemzése.</p>
		<p>Nagy méretben firkálgat, rajzolgat, festetet.</p>	<p>Megjelennek az emberalakok, környezeti tárgyak, színek az ábrázolásban-saját elképzelései alapján.</p>	<p>Rajzolt formákat gazdagítja, díszíti. Törekszik a részletességre, térhatásra. Ceruza fogása kialakult.</p>	<p>80%</p>	
		<p>Ismerkedik az anyaggal, gyurkálgatja, díszítgeti, formálja, kezdeti fokon különböző eljárásokkal. Különböző formákat rakosgat, térbeli alakzatokat épít.</p>	<p>Természeti tárgyakat gyűjt, válogat, csoportosít. Megjelenik az ember és állat mintázása.</p>	<p>Tagoltság és egyéni érzékeltetés jellemzi. Megjelenik a gazdagabb díszítés.</p>	<p>85%</p>	

CÉL	RÉSZCÉL	TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS	
		3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-(7) ÉVESEK			
MOZGÁS <i>A személyiség fejlesztése az egészséges testi és mozgásfejlesztés útján.</i> <i>A mozgásigény kielégítése.</i>	Mindennapi testnevelés	<p>Játékos, utánzó mozdulatokkal, hanggal kísérve mozog.</p> <p>Óvónő irányításával és segítségével – irányváltatással fut, csúszik, mászik, kúszik, labdázik.</p>	<p>80%</p> <p>70%</p>	<p>70%</p> <p>80%</p>	<p>80%</p> <p>80%</p>	<p>Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által.</p>	
	Testnevelés foglalkozás	<p>Egyszerű szabályokat képes betartania játékokban, szeret mozogni.</p>	<p>80%</p>	<p>Társaival együtt mozog, tornaszerekkel is- zenére, ütemre.</p> <p>Babzsakkal a fején egyensúlyoz. Egyedül csúszik, mászik, kúszik, labdázik.</p> <p>Társaival alakzatokat hoz létre.</p> <p>Tud néhány mozgásos játékot, irányítás nélkül is játszani.</p>	<p>Vezényszavakra is önállóan, megfelelő tempóban, összerendezetten elvégzi a bonyolultabb feladatokat is. Feladatokat összekapcsol. Helyben labdát vezet, célba dob, gurulóátfordulást hajt végre előre. Tud a térben tájékozódni. Ismeri az irányokat.</p> <p>Kitartó a mozgásos játékokban. Önállóan kezdeményez. Szabályokat betartva mozog.</p>		<p>80%</p> <p>85%</p>
	Mozgásos játékok						

CÉL		TELJESÍTÉS KRITÉRIUMA				MÉRÉS		
RÉSZCÉL		3-4 ÉVESEK	4-5 ÉVESEK	5-6-7) ÉVESEK				
NEMZETISÉGI NYELV <i>A nyelv megszerettetése és a hagyományok ápolása.</i> <i>A nyelvi készségek fejlesztése</i>	Vers – mondóka	Utánzással, gyakorlással ismerkedik a hangzással.	85%	Segítséggel mondogatja a rövidebb verseket, mondókákat mutogatással kísérve.	80%	Egyénileg is versel, mondókázik.	85%	Belső mérés évente egy alkalommal óvodapedagógus által.
	Dalos játék, ének, tánc	Mozgással kísérve bekapcsolódik a dalok dúdolgatásába, énekelgetésébe.	80%	Óvodapedagógussal énekelget, körjátékokat játszik.	85%	Önálló kezdeményezésre elő is adja a dalokat, dalos játékokat.	80%	
	Szókincs	Ismerkedik az óvodapedagógus nemzetiségi nyelven történő kifejezéseivel, örömmel hallgatja, próbálja utánozni.	75%	Megérti a tömondatokat, vezényszavakat és meg is ismétli azokat. Passzív szókincs bővül. Az óvodapedagógus kérdésére a megismert kifejezésekkel tud válaszolni.	70%	Környezetéből merített ismereteit egyszerű, rövid mondatokkal el tudja mondani. ezeket gyakran ismétli. Kb. 100 passzív és aktív szóval rendelkezik.	65%	

AZ INTÉZMÉNY SAJÁTOS FELADATAI

Inkluzív pedagógia a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Gyermekvédelem.

Cél: Esélyegyenlőtlenség csökkentésének megvalósítása, valamint a gyermek személyiségének teljes védelme.

A gyermekvédelmi feladatok ellátására nagy hangsúlyt helyezünk, a gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladata. A gyermekvédelmi feladatok koordinálását megbízott óvodapedagógus, gyermekvédelmi felelős látja el, közvetlen kapcsolatot tartva a gyermekvédelmi feladatokért felelős óvodavezetővel.

Az óvónők évente egy alkalommal értékelik a gyermekvédelmi munkát, melyről az óvodavezetőt és a megbízott gyermekvédelmi felelőst folyamatosan tájékoztatják.

Az általános elvárások közül a tolerancia, nyitottság, elfogadó, segítőkész attitűd, szeretetteljesség, következtetés – kiemelten fontos. Az óvodapedagógus nevelő- fejlesztő munkája során mindig figyelembe kell venni a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből történő felzárkóztatásában. Biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadság jogok védelmét.

Céljaink:

- Érvényesülnek a gyermekeket megillető jogok, a védelem
 - a testi, értelmi, érzelmi fejlődést akadályozó környezeti ártalmaktól.
- Megvalósul hátránykompenzációval az esélyegyenlőség
 - az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.

Feladataink:

A gyermekek körülményeinek figyelemmel kísérése, a fejlődés nyomon követése, a gyermekvédelmi munka valamennyi óvodapedagógus feladata.

- A gyermekvédelmi esetek kiszűrése.
- A szükséges nyilvántartások vezetése.
- Kapcsolattartás, együttműködés az óvodán belül az óvónőkkel, az óvodán kívüli Gyermekjóléti Központtal, Családsegítővel, Pedagógiai Intézettel, Védőnővel.
- Prevenció és korrekció, tehetséggondozás a pedagógiai munkában.
- Integráció a pedagógiai gyakorlatban.
- A szociális érzékenység felkeltése a gyermekek és szülők közösségében.

- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése.
- A családi nevelés kiegészítése, kompenzálása a gyermekek szociokulturális, mentális hátrányainak, esélykülönbségeinek csökkentése.
- Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek. (adományozás, gyűjtések)
- Tapintatos, személyes kapcsolat kialakítása valamennyi családdal.
- Esélyegyenlőtlenségek csökkentése, különösen a HH és HHH gyermekeknél.
- A befogadó környezet megteremtése, a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése.
- Gyermekevédelmi intézkedések kezdeményezése, veszélyeztető helyzet enyhítése, elhárítása a prevenció érdekében – jelzés az óvodavezető felé.
- Fokozott odafigyelés a védelembe vett gyermekekre.
- A gyermek egy hétnél több igazolatlan hiányzásának jelzése az óvodavezető felé.

A megelőzés feladatai:

- A gyermeki és szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában.
- Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését és folyamatos itt tartózkodását.
- A be óvodázás segítése.
- A gyermek sajátos nevelési igényének, hátrányának megfelelő pedagógiai ellátás biztosítása.
- Együttműködés gyermekvédelmi társszervekkel.

A feltárás feladatai:

- A gyermekek és családjuk sokoldalú megismerése, komplex állapotfelmérés.
- A gyermekek veszélyeztetettségének és hátrányos helyzetének megkülönböztetése – a gyermek és környezetének, aktuális állapotának figyelembevételével.
- Szakorvosi vizsgálatok kezdeményezése. A fejlődés nyomon követése.
- A gyermekek óvodai beíratásának támogatása.

A megszüntetés feladatai:

- Hatékony egyéni felzárkóztató munkával az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése.
- Egészségvédő, mentálhigiénés programok, veszélyhelyzetek elkerülésére nevelés.
- Óvodán belül a segítség lehetőségeinek közös felkutatása.
- A sajátos nevelési igényű kisgyermek másságát elfogadó környezet kialakítása (befogadó intézményi légkör, gyermekközösség, szülők közössége).

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek kiemelkedő képességének felismerése és gondozása.
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése (pl. adománygyűjtés).
- Az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások folyamatos figyelemmel kísérése.
- Éléményszerző kirándulások szervezése.
- Az óvodában való tartózkodást segítő tevékenységek folyamatos figyelemmel kísérése (jelzőrendszer működése, partnerségi kapcsolatok, egészségügyi, szociális segítségnyújtás lehetőségei).
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása.
- Fogadóórák, egyéni beszélgetések, visszatérő családlátogatások alkalmainak gyarapítása, a meggyőzés módszerének alkalmazása.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

A sajátos nevelési szükséglet, mint fogalom sokkal tágabb elnevezés, szélesebb populációra terjed ki, mint a fogyatékos vagy sérült elnevezés. Több az olyan gyermek, akinek szüksége van a megsegítésre, hátrányos helyzete, születési determinációja, részképesség zavara miatt.

A speciális nevelési szükséglet nem a képességek hiányára, hanem inkább a teendőkre összpontosít. Ez a megjelölés lényegesen általánosabb a korábbinál, szándékosan kerül el valamennyi fogyatékosági kategória konkrét megnevezését. Ezzel egyben elszakad az orvosi jellegű osztályozástól, ezt felváltja a pedagógiai hangsúly.

Kiterjed a kevésbé pregnáns, inkább átmeneti jellegű, ill. a nem egyértelműen organikus eredetű nevelési szükségletre is (pl. a diszlexiák típusai, tanulási problémák pszichés okok miatt), melynek eredete nem ritkán emocionális vagy szociális jellegű.

A fenntartói döntés és feladat – ellátási kötelezettség az Alapító Okiratban megfogalmazott feladat meghatározás alapján óvodánkban a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek fogalom köréhez tartozó gyermekek ellátása kiterjed az:

- érzékszervi (enyhe látássérült, enyhe hallássérült)
- beszéd fogyatékos
- testi fogyatékos
- pszichés fejlődési zavar (tanulási, figyelem és magatartás zavar); (megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek)

- a beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézségekkel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek
- pervazív fejlődési zavar (a szocializáció és a kommunikációs képességek kifejlődésének késése)
- mutista (kommunikációs zavar, nem magyarázható halláskárosodással vagy beszédzavarral)

A helyi nevelési rendszer szerves részeként működik a fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve figyelembevételével.

Irányelvek főbb pontjai:

- A fogyatékos gyermekek joga, hogy állapotuknak megfelelő pedagógiai ellátásban részesüljenek attól kezdődően, hogy a fogyatékoságot megállapították. Olyan többlétszolgáltatással kell kiegészíteni a nevelési gyakorlatot, amelyik a fogyatékos gyermekek sajátosságaihoz igazodik.
- Az óvodai nevelés új módon kiegészíti, bizonyos esetekben korrigálja a családi nevelést.

Irányelvek intézményünkre vonatkozóan:

- A tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangba kerüljenek.
- A gyermekeknek joga, hogy állapotuknak megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljenek, fejlesztésük a számukra megfelelő területen valósuljon meg.
- Nevelésük, fejlesztésük a terhelhetőség figyelembevételével történjen.
- A gyermekek harmonikus személyiségfejlődését elfogadó, eredményeket értékelő környezet, befogadó csoport légkör kialakítása segítse.
- A gyermekek viselkedésében érvényesüljön a hátrányos megkülönböztetés kizárásának elve.
- A fejlesztő foglalkozások programjai az intézmény programjának elemeivé váljanak.

Céljaink:

Harmonikus, nyugodt óvodai környezetben

- biztosított a gyermekek integrált nevelése, esélyegyenlősége,
- javul a gyermekek életminősége, a társadalmi beilleszkedése,
- csökkennek a fogyatékoságból adódó hátrányok,
- természetessé válik a gyermekek közötti különbségek elfogadása.

Általános feladatok:

A napi tevékenységekben a speciális tevékenységek beépítése, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatását segítik elő.

- Az egyéni fogyatékból fakadó, hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, új funkció kialakítása.
- Az ép funkciók bevonása a hiányzó pótlása érdekében a különböző funkciók egyensúlyának kialakítása.
- Speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- A fejlesztés céljait minden esetben a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára kell építeni.

Feladataink:

Integrált nevelésből adódó pedagógiai feltételek biztosítása:

- Sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása.
- Egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használatára, elfogadására, következetes használatára, megóvására nevelés.
- Kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem – vagy kevésbé sérült funkciók differenciált működésének tudatos fejlesztése.
- Kiemelkedő teljesítményre képes területek felismerése.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása az egyéni foglalkoztatás megvalósításához.
- Az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítők tájékoztatása a sajátos nevelési szükségleteiről a gyermekek befogadásához.
- A szülők megfelelő tájékoztatása, együttműködés a családdal.

Fejlesztő tevékenység legfontosabb területei:

A tevékenységet meghatározó tényezők: fogyatékbosság típusa, súlyossága, speciális ellátás kezdetének ideje, életkor, meglévő ismeretek alapján:

- Kognitív funkciók (vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés)
- Motoros képességek (alpmozgások, mozgáskoordináció, egyensúly)
- Beszéd – nyelvi képességek (nonverbális, verbális kommunikáció, beszédindítás, beszédmegértés, stb.) fejlesztése.
- Játéktevékenység alakítása, játék használat elsajátítása.
- A szociális kompetenciák kialakítása a fogyatékbosság függvényében más – más hangsúlyt kap.

Sérülés specifikus fejlesztés feladatai:

Érzékszervi sérült gyermek fejlesztésének feladatai:

Látássérült gyermek fejlesztésének feladatai:

A látássérült gyermekek nevelési szempontból lehetnek:

- vakok
- alig látók
- gyengén látók

Kiemelt hangsúlyt kap: az önkiszolgálás a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeretet, a higiéné – különösen a szem és a kéz tisztántartása. Mindvégig figyelembe kell venni a fizikai terhelhetőség korlátait, tekintettel az adott szembetegségre.

Alig látó gyermekek fejlesztésének feladatai:

Adottságaik szerint tapintó – halló vagy látó – halló (tapintó) életmódra készíthetők fel, de fontos a látásteljesítmény megőrzése intenzív fejlesztése is. A fejlesztés területei megegyeznek a gyengén látó gyermekek fejlesztésével.

Gyengén látó gyermekek fejlesztésének feladatai:

Látásukat sokkal közelebről, kisebb térben tudják használni. Nevelésük speciális optika eszközök segítségével, vizuális megismerés útján történik hallási, tapintási ingerekkel kiegészítve.

- A testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása és az ehhez szükséges környezet megteremtése.
- A környezet vizuális megismertetése, látás használatának megtanulása a távoli és közeli környezetben.
- Nagymozgások fejlesztése, mozgás koordináció, mozgás biztonság kialakítása.
- Térbeli tájékozódás fejlesztése a látás használatával.
- A kézügyesség, a finommozgás fejlesztése, az írás előkészítése.

Hallássérült gyermek fejlesztésének feladatai:

Súlyosan hallássérült – siket – és enyhén hallássérült – nagyothalló gyermekek esetében a halláskárosodás miatt az érthető kiejtés elmarad, ennek következtében a nyelvi alapokon történő fogalmim gondolkodás korlátozódhat, az egész személyiség megváltozhat.

A speciális ellátással a súlyos következmények kialakulása csökkenthető.

A hallássérült gyermekek egy része speciális segítséggel részt vehet az óvodai nevelésben. Központi feladat a kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése, amely az egész napi óvodai tevékenységben jelen van.

Enyhe fokban hallás sérült gyermekek fejlesztésének feladatai:

Az emberi beszédhang és környezet korlátozott felfogására képesek. Beszédfejlődésük késve, speciális segítséggel indul meg.

- A nyelvi kommunikáció megindítása, a kommunikációs igény – és tevékenység erősítése, a beszédérthetőség javítása.
- A nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, a megnyilvánulást segítő eszközrendszer használata, a családi – szociális háttér bekapcsolása a fejlesztés rendszerébe.

Beszéd fogyatékos kisgyermek fejlesztésének feladatai

Feladatai:

Beszéd fogyatékos súlyos, akadályozott beszédfejllettségű gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája miatt eltérően fejlődik (megkésett beszédfejlődés, centrális dyskalkulia, súlyos orrhangzóság, stb.).

Az akadályozottság megmutatkozhat: beszédhangok ejtésében, beszédészlelési, megértési zavarokban, beszédritmus sérülésben, beszédhelyzetek tartós háritásában, megtagadásában, ill. általános beszédgyengeséggel együtt járó részképesség kieséssel. A diszfóniák, a hangadás kóros elváltozásai is ide sorolhatók.

- komplexitás a fejlesztésben: sokoldalú percepciófejlesztés, kinezteziás, auditív, vizuális, vizuomotoros koordináció, beszéd motorikus mozgások fejlesztése.
- Speciális terápiák alkalmazása: diszlexia prevenció grafomotoros fejlesztés.
- Báb és drámaterápia alkalmazása.
- A mozgás és beszédműveletek, transzfer (átviteli) hatásának tudatos használata.

A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermekek helyi fejlesztési gyakorlata

A fejlesztésben minden óvodapedagógus részt vesz, de a fejlesztőpedagógusok tevékenysége kiemelt tevékenységgel bír.

Speciális ellátási rendszerünkben az egyéni képesség fejlesztés sokszínűen valósul meg

Speciális ellátás rendszere:

MOZGÁS

Fejlesztési terápia:

- prevenció
- korrekció

- prevenció, korrekció torna
- nagymozgás, finommotorika fejlesztése

Megvalósulás formája:

- mikro csoportos
- egyéni
- páros

Fejlesztési kompetenciák:

- gyógy – testnevelő
- fejlesztő pedagógus
- óvodapedagógus

BESZÉD – KOMMUNIKÁCIÓ

Fejlesztési terápia:

- komplex
- logopédiai terápia
- drámapedagógia
- prevenció program

Megvalósulás formája:

- mikro csoportos
- esetenként egyéni,
- páros

Fejlesztési kompetenciák:

- gyógypedagógus – logopédus
- fejlesztőpedagógus
- dráma pedagógus
- óvodapedagógus

RÉSZKÉPESSÉGEK

Fejlesztési terápia:

- prevenció program
- fejlesztőpedagógia

- Sindelar program

Megvalósulás formája:

- mikro csoportos
- egyéni vagy páros

Fejlesztési kompetenciák:

- fejlesztőpedagógus
- Sindelar fejlesztő
- óvodapedagógus

PSZICHÉS FEJLŐDÉS ZAVARAI

Fejlesztési terápia:

- prevenció program
- fejlesztőpedagógia
- szenzoros integrációs terápia elemei
- relaxációs terápia elemei

Megvalósulás formái:

- (kis) csoportos
- egyéni
- páros

Fejlesztési kompetenciák:

- gyógy – testnevelő
- fejlesztőpedagógus
- óvodapedagógus

TANULÁSI FOLYAMATBAN AKADÁLYOZOTTAK

Fejlesztési terápia:

- prevenció program
- fejlesztőpedagógia
- komplex – dyslexia, dyszkalkulia preventív terápia

Megvalósulás formája:

- mikro csoportos

- egyéni
- páros

Fejlesztési kompetenciák:

- fejlesztőpedagógus
- óvodapedagógus

Sikerkritériumok:

- Komplex szakvélemények figyelembevételével, segítségével megismerhetjük a sérülés mértékét, melyek alapján tervezzük a speciális fejlesztést.
- Speciális módszerekkel, terápiás eljárásokkal ismerkedünk a sérüléshez megfelelő fejlesztést alkalmazunk.
- Az együttműködés az óvoda dolgozói között a tervezésben, feladatok megosztásában megvalósul.
- A szülők támogató együttműködése folyamatos.

Tehetséges gyermekek nevelése

- Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése.
- A mikro csoportos tevékenységszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a tehetséges gyermekek nevelésében.
- Intézményünk nevelési programja (Óvodai nevelés játékkal, mesével és a Kompetencia alapú óvodai programcsomag) jelentős segítséget nyújt a tehetséges gyermekek egyéni fejlesztéséhez. (átlag alatti, átlagos és átlag feletti, gyermekekre ad javaslatot)

PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK

Napjaink társadalmi, környezeti adottságainak figyelembevételével fogalmazódott meg bennünk a harmóniára való törekvésgondolata, mely nem csak a testi – lelki egészségre nevelést foglalja magába, hanem az ember és a természet megbonthatatlan egységét célozza.

Hisszük és valljuk, hogy minden gyermek más és más, ezért a fejlesztésükre irányuló pedagógiai eljárásoknak alkalmazkodniuk kell az egyéni fejlettséghez, a fejlődés üteméhez és sajátosságaihoz.

Számunkra nincs különbség gyermek és gyermek között csak az egyenlő feltételek és azonos körülmények között bizonyított tehetség, egyéni hajlam, irányultság különbözteti meg őket egymástól.

Egyik fontos feladatunk az igazságosság, a kisebbségből, az anyagi családi körülményekből eredő különbségek kiegyenlítése, a lappangó tehetségek felszínre hozása.

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét,

Szaporítja tapasztalatait.

Ő azt hiszi, csak játszik.

De mi már tudjuk, mire megy a játék.

Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven

Eszű és tevékeny ember váljék belőle.”

(Varga Domokos)

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Program, Közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzatot **készítette**: Az intézmény nevelőtestülete

Dátum: Szigetcsép, 2021.09.01.

.....
Nevelőtestület nevében aláírás

.....
Szakalkalmazottak nevében aláírás

A Pedagógiai Program, Közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzatot **elfogadta**: Az intézmény vezetője

Dátum: Szigetcsép, 2021.09.01.

Ph.
Intézményvezető aláírása

A Pedagógiai Program, Közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzatról **véleményét nyilvánította**:

Dátum: 2021.09.01.

.....
Szülői Szervezet nevében aláírás

A Pedagógiai Program, Közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzatról **egyetértését kinyilvánította**:

Dátum: 2021.11.....

Ph.
Szigetcsépi
Német Nemzetiségi Önkormányzat

Dátum: 2021.11.....

Ph.
Szigetcsépi
Szerb Nemzetiségi Önkormányzat

Dátum: 2021.11.....

Ph.
Fenntartó nevében aláírás

